

Wij zijn aan het einde van onze voorgenomen taak. Zij heeft ons veel langer opgehouden dan wij vermoed of bedoeld hadden. En toch was zij zooals wij haar ons hadden voorgesteld beperkt genoeg, n.l. om niet over de Montessori-verschijning een positief, quasi „abschlieszend” oordeel uit te spreken, dat denktragen, sceptici en onverschilligen van verder onderzoek zou schijnen te ontslaan, maar haar voor te stellen als een paedagogisch phenomeen van bijzondere beteekenis, waaraan geen opvoeder onverschillig voorbij mag gaan, maar dat ernstige persoonlijke studie vordert, en om tot die studie op te wekken en den weg te wijzen (vandaar de talrijke verwijzingen). Moge dit doel althans eenigermate bereikt worden. J. H. GUNNING Wz.

DE LIEFDE VOOR PRULLEN. ¹⁾

DOOR NANNIE VAN WEHL.

Ge schrikt van zóó iets gruwelijks, nietwaar? Liefde voor prullen!

En toch wou ik zoo graag, dat mijn kind de prullen liefkreeg, zooals ik ze lief heb gehad, en ik voel me schuldig, dat mijn egoïsme me dwingt, om de prullen uit mijns kinds nabijheid te houden. Echter laat ik me troosten door de verzekering, dat de prullen tóch wel tot mijn kind zullen komen. Ze zal ze van vriendinnetjes zien, ze zal ze van dienstmeisjes krijgen, van tantes, die op bezoek komen.

Mijn kind moet de prullen liefkrijgen, zooals ik ze lief heb gehad. ²⁾ Ze zullen haar zoo gelukkig maken, als ze mij maakten, dat ik er een hard kinderleven voor vergat. En op zijn tijd zal ze ze leeren verachten en wegdoen en later toch weer in liefde gedenken.

Ik ben een eerste prullenvriendin geweest. Mijn kennissen kunnen er me nog om uitlaehen en mee plagen. En dan lach ik mee, een gelukkigen lach van herdenking — 't was zóó heerlijk en knus, die prullentijd.

Waar begon 't mee? Ik geloof, met reclameplaatjes. Toentertijd waren die heel wat afwisselender en zeer vaak mooier dan nu. Herinnert U de beeldige Driessensplaatjes! Ik heb ze nog liggen in mijn reliquieënmand, en kan ze als bewijs toonen, dat ze niet door herinnering verfraaid zijn, maar werkelijk zoo fraai waren. Beeldige etsjes, fijne aquarelletjes. Toen ik laatst ergens met een der fabrikanten Driessen kennis maakte, heb ik opeens maar gezegd: „Waarom geeft U niet meer die beeldige reclameplaatjes van vroeger?” Ja, de tijden waren veranderd, eischten meer de grootscheepsche reclame op spoorwegviaducts of brugpijlers. Zoo schoot er voor de kleinere reclameplaatjes niet meer zooveel geld over.

Dan had je de Liebig-plaatjes. En wat zoo plezierig was van die ouderwetsche reclameplaatjes — ze waren altijd weer anders, hoogstens mocht je eens zes van 't zelfde formaat hebben, samen een geschiedenisje voorstellend. O, bij de toenmalige reclameplaatjes lijken de hedendaagsche allervreeselijkst saai. Zoo klein, met zoo weinig erop en altijd maar weer eindeloze series van 't zelfde. Met die plaatjes ging ik dan mijn kamertje versieren. En daardoor werden ze dan pas prullen, want als plaatje mochten ze er zijn. In groote variatie schikte en prikte ik ze op het behang. Wat was een doosje punaises een bezit toentertijd. Hier hing een prachtig schild van reclameplaatjes — daar kronkelden welige arabesken dooreen — 't was verrukkelijk.

Wie, denkt ge, zou er meer genoten hebben, ik in mijn kakelbont, volgeprikt kamertje of een mijner protégé's van heden in zijn kamer, licht behangen, met hier en daar een rustige kinderprent in een effen wit lijstje? Och, och, wat hebben we de kinderen veel ontnomen met onze smaakverfijning en veredeling.³⁾

Na de reclameplaatjes kwamen de gemaakte bloemen. Een Duitscher was op school tusschen den middag, aan wie mocht (dat wil zeggen, wier ouders er het geld voor overhadden), het bloemenmaken komen leeren. Ik had het al gauw te pakken en werkte met een dikken breinaald, met een dunne, fronsend en vouwend, bindend en plooiend, of ik mijn leven lang niet anders had gedaan. Voor tantes en grootmoeders maakte ik doozen vol kleurige rozen, die veel tijd kostten. Voor mijn eigen kamertje had ik een procédé gekozen, dat zeer vlug opschoot en — ziedaar een groot voordeel — ook zonder blaadjes liefstond. Want Moeder wou voor de tantes en grootmoeders wel altijd door nieuwe pakjes blaren geven — een dubbeltje de twaalf van groen gevernist linnen — maar voor mijn kamertje hoefde ik op dergelijke royaliteit niet te rekenen. Moeder wist wel, dat 't niet lang zou duren.

Ik verzamelde een massa halve cocosschillen. Een vriendje met een timmerdoos boorde in elke halve schil drie gaten. Daar haalde ik lint door, zoolang mijn zakgeld strekte, en gekleurd pakjesband, als 't op was. Aan die lintjes of bandjes kon de schil, als een bakje, hangen. Het bakje vulde ik met droog zand. Lichtgekleurd vloeipapier (lichtblauw, roze, geel) knipte ik deskundig in rontetjes. Alweer deskundig bevestigde ik het rontetje zóó aan groen-bekleed ijzerdraad, dat het een windekelkje kon voorstellen. En dan al maar meer windekelkjes, die ik bijeen schikte in bosjes, in lange slingers. Mijn cocosschillen met droog zand prikte ik vol groene steeltjes en sierlijk hingen de kelkjes naar beneden. Over het zand legde ik wat mos uit de groene pakjes kunstmos en dat was niet te duur, dat mocht wel.

Ziedaar dan mijn kamertje vol bloemenhangbakjes. Trotsch geleidde ik ieder, die 't zien wou, deze feeërie binnen. Onder aan mijn lamp hing een bijzonder goed gevulde, met lange ranken eruit. En die voerde me in 't verderf. Een vonk — een vlam — een schreeuw — en toen was alles voorbij. Onoogelijk zwierden kleine propjes zwartgebrand papier naar beneden. En ik moest de heele zaak weghalen, als zijnde veel te gevaarlijk.

De bouquetten, die ik aan tantes en grootmoeders gaf, werden dankbaar aanvaard. Die vonden ze heusch mooi. Eigenlijk waren ze afschuwelijk, die knolrozen, die onmogelijke chrysanten. Maar ik beleefde sprookjes uit „Duizenden-ec-nacht” bij de vervaardiging. Ikzelf zou er nu voor geen geld van de wereld een in mijn huis willen hebben, maar ik gedenk ze in dankbaarheid, en mijn kind krijgt te harer tijd een hard kussen, een stompe dikke en een dunne breinaald etc., en vloeipapier. En ik zal ze bloemen leeren maken.

Ik kan niet gelooven, dat de tegenwoordige kinderen in hun slôjd zooveel plezier hebben als ik in mijn bloemenmakerij.

Wat grooter werd ik, en de liefde voor pulletjes kwam. Wat genoot ik van een paar vaasjes, een paar biscuitpoppetjes, reissouveniertjes als daar zijn kleine huisjes en opgezette beestjes en bedrukte waaertjes!

Hoe voller elk plankje van elk tafeltje stond, hoe heerlijker en rijker. Wat was ik gelukkig, toen ik op mijn ver-

jaardag nog al liefst twee, zegge twee tafeltjes kreeg, zooals ze er mee langs de deur komen, met wel vier of vijf plankjes om wat op te zetten, bekleed met behangselpapier, gemaakt van riet. Toen kon ik pas aan 't uitstellen gaan. Het werd een stofnesterij van de andere wereld, zei de meid. Maar ik was er gelukkig mee, en van harte hoop ik, dat mijn kind er weer naar zal vragen en er blij mee zal zijn, als ik was.

Maak u niet bezorgd over een opvoeding te midden van zóóveel leelijks. Het is allemaal overgegaan en vanzelf.⁴⁾ Zonder *extra* opvoeding. Kom gerust mijn huis inspecteeren, pulletjes is contrabande, een tafeltje met behangselpapier zult u zelfs op het dienstbodenkamertje niet vinden, gemaakte bloemen, al zijn ze van zij of fluweel of donzig ik-weet-niet-wat, worden dadelijk overgeërfd, en de naaikamer hangt vol met de overblijfselen mijner laatste manie op rijperen leeftijd opgedaan, bij het inrichten van ons eigen huis overwonnen: de manie voor portretten in lijstjes. Heusch, 't gaat over. En 't is zoo heerlijk geweest. En zoo eenvoudig, vind ik. Zoo gauw tevreden. Daarom hoop ik maar, dat mijn dochter er plezier in krijgt.

Ik kan me niet zoover opofferen, dat ik haar 't eerste prul zelf breng. Maar ik wacht. En ik zit stille. En als 't er zijn zal, dan gaat 't aan den wand, of op tafel, of waar ze 't wil hebben om 't lief te hebben en 't te omspinnen met haar fantasie.

Noten van den Redacteur (d.i. van den onverbeterlijken schoolmeester in hem).

1) Wat de Schrijfster „Liefde voor prullen” noemt, dat is deels verzamelinstinct, deels knutsellust, deels vindingrijkheid. Over 't eerste is uitvoerig gehandeld in dezen Jrg. nrs. 4 en 5; het tweede en derde zijn heel mooie dingen.

2) Voor de geachte schrijfster is de waarschuwing natuurlijk overbodig, maar ter wille van anderen wil ik toch opmerken, dat dit geen paedagogisch motief is; dat wij niet mogen nastreven en zelfs niet wenschen, dat ons kind een cliché van ons zelf zal worden en dat wij ons aan erge flaters blootstellen, wanneer wij uitgaan van het denkbeeld, dat onze smaak en die van ons kind wel zullen (of moeten) overeenstemmen. De onmiddellijk volgende stellige verwachting is dan ook wel wat bont uitgedrukt.

3) Dat is mij uit het hart gegrepen. Wie wil eens voortborduren op dit thema?

4) dito dito.

GEZELLIGE WINTERAVONDSPELEN

VOORREDE.

Dikwijls gebeurt het dat men in een kring vroolijke, aardige menschen elkander aankijkt en vraagt: „Wat zullen we eens doen?”

Ja, wát zullen we doen! Iets geschikts om voor te lezen is zoo gauw niet te vinden, en bovendien vervelen de kinderen zich bij wat de ouderen boeit, en omgekeerd. Muziek maken valt niet altijd in ieders smaak. En den avond verpraten is ook jammer.

Een spel? Goed. — Maar wát voor een spel? Niemand die een goeden inval krijgt.

Daarom meen ik dat op zulke oogenblikken een boekje als dit welkom zal wezen, waarin ik een aantal spelletjes heb verzameld, waaraan ik zelf meermalen met plezier heb meegedaan.

Er zijn er bij, die alleen de kleintjes zullen bezighouden, terwijl andere slechts voor de grooteren geschikt zijn; maar het meerendeel kan toch door jong en oud tegelijk gespeeld worden.